

EL POBLE: CATALA

5 Cts. PREUS DE SUSCRIPCIÓ sense participació a la nostra BIBLIOTECA CATALUNYA Y NACIONS INDÍGENES. 4 pàgines trimestralment 8 pàgines trimestralment ANY IV Barcelona, dissabte 20 de juliol de 1907 NÚM. 520 REDACCIÓ Y ADMINISTRACIÓ: PLASSA SANTA AGNA, 17, PRAL.-TELEFON 725 PREUS DE SUSCRIPCIÓ y a un volum trimestral de la nostra BIBLIOTECA BARCELONA. 150 pàgines cada any CATALUNYA Y NACIONS INDÍGENES. 500 pàgines trimestralment Cts. 5

MATERIAL FOTOGRAFIC RIBA, S. en C.

Primera casa a Espanya que ha donat a conèixer el trascendental invent dels

Senyors LUMIERE ET SES FILS

La fotografia directa ab els colors naturals

y la primera, per tant, que ha obtingut fotografies directes ab sos colors, ab èxit insuperable.

Les Plagues "AUTOCHROME", y el Material pera la seva manipulació, se venen en nostre Establiment

Plassa de Catalunya, 20 • BARCELONA

MOSAICS E F ESCOFET & C

Ronda Sant Pere 8

TRAMVIA DE VALLVIDRERA

SERVEI D'ESTIU

Desde'l dia d'avui, regira la següent tarifa:
Pabelló de l'Avinyuda del Tibidabo a la Plassa de Vallvidrera o viceversa. 0'60 pessetes
Pabelló de l'Avinyuda del Tibidabo a la Plassa de Vallvidrera, anada y tornada. 1'00

Roviralta y C.

Cartró-cuiro.

— pera cobertes —

24 - Carrer Ample - 24
Barcelona

GARGANTA, NAS, OIDO, DR. SUZ MENDAN, dels Hospitals de Berlín
Operació, 304 pral., (vora Lauris).—Consulta de deu a dotze y de quatre a sis. Festius, de nou a deu.

OLIS FINIS MARISTANY

DR. C. COSTA Especialista en malalties de la gola, nas y orelles. Consulta de 2 a 5 y des de festa de 11 a 12. — Coria, (Granvia, número 638, primer prop del Passeig de Gracia).

FESTES A VALENCIA

Billets d'anada y tornada, 8 pessetes
PREIS MAGNIFICS VAPORS CANALEJAS y VICENTE FERRER
INFORMES: VIUDA DE VICENS SANS SELMA, PASSEIG DE COLON, NÚMERO 85

Mancomunitats de províncies

L'unió de províncies constitueix lo més transcendental del projecte de Maura. Tothom comprèn que ella provocarà la gran batalla de la Solidaritat catalana, la lluita formidable de Maura ab els nostres lectors, del món vell ab el món dels ideals deslluradors.
Serà possible crear, mitjançant un pacte de mancomunitat, la Regió natural y històrica? Serà impossible arribar a aquest esforç gloriós y suprem de les nostres energies nacionals?
En Maura, en aquest extrem, s'absté, se n'absté, escamoteja's termes fonamentals del problema. El seu projecte autoritza l'unió de províncies pera fins y servets de la competència provincial (pura-

ment administratiu), si'l Govern de Madrid accepta la constitució o pacte que en aquest efecte formulin dues o més províncies. No posa límits regionals a la mancomunitat, permetent, en conseqüència, que províncies catalanes pactin ab províncies valencianes y aragoneses, desquartant així, més encara que avui, la antiga nacionalitat que ha sobreviscut a sigles d'absolutisme unitari y a noranta anys de règim constitucional tant centralista y tirànic com l'absolutisme de dues dinasties.

Nota bé que la mancomunitat provincial deuria la seva vida al plaer del Governador de ministres, y estaria sotmesa al Governador, representant y orgue del Govern central. Afegint que la mancomunitat seria administrativa, mal economia y política, dependent en tot temps de la fiscalització, l'inspecció y l'albir del queu provincial. Y lligats així ab la facultat de

crear unions que destruïssin la personalitat regional, d'establir arbitrària y il·limitadament, el plaig als ministres, regions de nou espuny, més petites o més grans que les engendrades pera la vida y l'història, ab bocins d'aquestes ab la sola limitació de que tinguin contacte territorial. Y no s'oblidi que l'Estat y la seva homes, per unitaris y centralistes, tenen interès en eludir la regió natural, en retrassarla, en fer-la impossible, seguint la seva obra de quatre sigles, accentuada y agravada en 1888.

Les dificultats de la Regió deriven de l'animadversió del Govern central, de l'insoluble subsistència de les províncies, d'un pacte que comprongui trossos de regions limitrofes, somant a Partitidol d'avui un segon artífel deplorable. Els perills depenen de que la mancomunitat no pot tenir funcions y poders propis, ni atributs econòmics y polítics, ni medis y forces pera reanudar una civilització o provocar-la. Y aquest camí de perills y dificultats pot conduir directament a un gran fracàs, tant més lamentable en quan signifiqui la destrucció d'esperances y anhels que són actualment ànima dels pobles.

La veiem, a que negarho? ab fonda preconcipió, ab immens temor, aquella mancomunitat provincial establerta en l'obra de Maura. Ens abraça aquest pacte d'unió que pot novament fer bocins les volles, les venerables paties espanyoles, a les quals devem la nostra sang y la nostra fessomia. Darrera les mancomunitats pot molt fàcilment trobar-se una nova agència administrativa del poder executiu central, un nou obstacle contra la reconstitució que necessita Espanya pera tornar a la naturalesa y obrir les fonts inestopables de la salut y de la vida. Si avui volem bregar contra interessos provincials, aixecats davant la gran lluita col·lectiva, demà hauriem d'entrar en lluita contra interessos de mancomunitats que poden enlluernar, a títol de modernes, a molts patriotes.

El gran problema del nostre temps consisteix en el reconeixement y en l'organització de les Regions històriques y naturals. La mancomunitat hauria d'esser així y res més. Si no han de ferse unions més que dins d'una Regió, pera instaurar-la, pera incloure-la al menys, val més, mil y mil vegades, que les unions no puguin venir. Fora de la Regió y contra la Regió, són inútils les mancomunitats y les províncies, ja que mai han de respondre a l'orde permanent dels interessos col·lectius.

L'organització pública espanyola s'ha de reformar principalment a favor dels nuclis regionals. La sobre rodes: li manquen forces. Es necessari un organisme que regeli's interessos, avui desconeixuts o abandonats, de les antigues Regions; que aprofiti aquestes energies de una història importantíssima; que estímul intensament l'esforç social, ara contrariat y obgat per inèrcies oligarquiques. Y res absolutament substitutiu d'útilment, fonamentalment a la Regió, obra predilecta de la naturalesa y de la vida, fons preponderant de les diferenciacions y de les rasses. No l'han substituït ni l'han fet oblidar els governadors, les províncies, els Ministeris. No l'han desautoritzat ni l'esplendor dels Parlements, ni l'hoïel grandios de les grans ciutats, ni cap altra institució o poder. Y menys encara l'han d'oblidar aquests mancomunitats inventades per en Maura. Ni les províncies ni les mancomunitats que no siguin la vella Regió, rasoldran mai per mal el problema del nacionalisme y l'autonomia, perquè solament la Regió antiga es una cosa viva, una llar de sentiments, una dolça veu de les generacions que's han posat al món ab el nostre patrimoni característic de sang, de mentalitat y d'història.

Aspirarem sempre, sempre a la Regió natural y viva, a la Regió forta y autònoma. La voldrem sempre, sempre ab plena capacitat jurídica pera regir els seus interessos peculiers, ab un Govern, un Parlament, una Magistratura, una Hisenda y una civilització que adequadament respongui al desplegament vigorós de les seves forces. Y damunt d'ella, regint interessos comuns, interiors y internacionals, hi col·locarem sempre, sempre altres poders que, fent efectiva l'idea federal nordamericana, siguin l'unió indestructible d'organismes y llars regionals també indestructibles, l'instrument permanent y d'eficàcia continua d'una soma grandiosa de civilitzacions superiors.

Y si en Maura, esperit jacobí y unitari, encara que'l seu jacobinisme sigui raciocional, no vol venir, ab els propulsors de la diversitat y de la vida, al règim de les Regions autònomes, haurà creat una greu responsabilitat davant la civilització, davant del dret, davant l'història.

No li diu encara res aquest fracàs de la centralització espanyola, del qual deriva l'austeritat vergonyosa de veritables institucions de llibertat y de progrés?

No l'espanten les veus misterioses que, a través dels sigles, pregonen maledicció contra's destructors de civilitzacions, contra's mals conductors de pobles?

J. LLUHI RISSECH

NOTES AL DIA

ELS PLAGIS

Els literats francesos fien aquests dies tot contant una petita història d'un plagiat. Un pseudocrític dels que's dediquen exclusivament a la feina de cercar brosses en el beure, acaba de caure en un còmic parany. L'ensopagada del «chercheur de tares» com diu l'honorable Catulle Mendès—es ben curiosa y mereix que la fem conèixer als nostres benivolos llegidors.

Hégin, anagrama d'Henri Maugis, un dels pseudònims més populars de Willy. Aquesta versió el serviran pera representar la comèdia que devia ensorrar el prestigi del crífit plagiari.

Vaquí la grollera comèdia. Primer acte: en Willy agafa la seua esmentada versió, hi fa uns llengües correccions d'aparència benigna y la publica ab el seu veritable nom y ab el títol d'«Après l'orage». Segon acte: el mateix Willy, anònimament, denuncia'l plagiat al terrible censor y li envia les proves del poema s'ón intencionades, y al llegit com un aforisme les primeres lletres dels versos trobaren que diuen: «et un sale canard».

La farsa es grollera, certament. Però representa una lliçó dedicada als crítics plens de malvolentes, pera's quals la literatura y l'art no són més que pretextes pera desarregar el seu malhumor y pera donar plaer a les seves angoixes y a les seves rancúnies.

Així no vol dir que no sigui una gran necessitat el denunciar els plagis reals. Lo que s'exigeix dels denunciadors és un alt criteri pera distingir el plagiat de lo que no ho és. Es fàcil imitar, emmanllevar documents, assemblar idees. Si's va més enllà y s'arriba a la copia descarada, aleshores pot dir-se que hi ha plagiat, que hi ha furt. Els més grans poetes—Corneille, Molière, Racine, Victor Hugo—han emmanllevat a altres autors, sense dissimularho gaire, temes y idees. Balzac, abans de trobar en el realisme el seu veritable camí, imita les novel·les populars angleses. Alexandre Dumas anà més lluny: els seus primers drames estan fets ab trossos y retalls scatsos d'aquí y d'allí, y conjuntats ab llistesa. Més així encara no es propiament el plagiat. Ja va afirmar La Bruyère que «tot està dit, després de set mil anys que hi ha homes y de que aquestes pensin».

Deixant a part les exageracions dels plagiomaníacs, es innegable que'l viol del plagiat és considerablement extès, més extès de lo que sembla. Y s'agrega que aquestes falses ombres de plagiat inconscients, pux el llur desdormiment es, moltes vegades, obra de l'atzar. Sort que l'atzar, egn Allah, es gran.

Generalment, els plagiadors són escriptors mediocre, que roben als demés lo que no poden trobar del seu cervell erm. Així no obstant, se pot citar una interessant llista de plagiadors que per poetes y escriptors celebres. Vegínes alguns a continuació.

Ignasi de Lolola, el fundador de la companyia religiosa dels jesuïtes, va furar els seus famosos «Exercicis espirituals» a un frere del conebí de Montserrat. El florent Magliaval s'apropria un gran nombre d'aforismes de Plutarco, dels quals posseïa un manuscrit que M. Brancolo Coppe, el poeta català, té un poema titolat «Le Naufrage», el qual està copiat quasi paraula per paraula, de la descripció d'un naufragi que figura en el «Monte Christo» de Dumas, ab la sola diferència de convertir en rimas la prosa del novel·lista.

Així, el menys, ho assegura en Remy de Gourmont en un recent crònica publicada per un diari francès.

De creure que les conseqüències d'aquesta teoria, en Maura es les té reservades para ferne exclusivament aplicació práctica a la conducció de les seves hostes conservadores, als diputats de la majoria o, tot lo més, als seus afins de les altres colles dindes.

tiques. D'altra manera, si l'irònic prohóm conservador pensa aplicar integralment a tots els ordes de la vida pública'l principi teòric que li servi pera rebutjar l'esmentada proposició, veuríem innovacions realment extraordinàries.

Així per exemple. De moment haurien de desaparèixer tots els organismes de comprovació, de fiscalització, tribunals de comptes, y demés, que, de baix a dalt del complicat mecanisme administratiu, tenen per única missió vigilar si cada una de les infinites rodets funciona com els preceptes de la llei manen, sense sotrac ni perdues d'energia. Ja sé,—tots ho sabem prou,—que aquests organismes semblen informar en un benivol esperit de «passa bou per bestia grossa», que's converteix en ocos purament decoratius. Més ningú negarà que la llur existencia suposa que's emploten en els diversos rams de l'administració pública poden esser lladres o venals. Si així no entrés en la categoria de lo cregut possible, y fins probable, ja no tindria d'haver-hi ningú encarregat de comprovar que no ho són. Acceptant, doncs, la teoria de Maura, es una terrible ofensa a la llur dignitat la que se'ls fa y fora de raó que tot organisme fiscal desaparegués de la mecànica administrativa.

Com els dignes funcionaris judicials de Barcelona tindrien més que motius de protestar de l'investigació que està duent a terme un magistrat del Tribunal Suprem, per encàrrec del ministre de Gracia y Justicia. Així si es es atentatori a la dignitat, suposar que's servents del temple de comare Thémis, que's austers guardadors de l'arca santa de la llei, poden caure en falliment.

Y la mateixa existencia d'aquests funcionaris judicials, ab tot el llur seguit de civils, escorrellers y policia no es una greu ofensa a la dignitat de tots nosaltres ciutadans? Tu y jo, llegidors caríssims, que mai hem robat ni pensam robar; que mai hem assassinat ni pensam assassinar; que mai hem comès ni pensam cometre cap altre dels bàrbaros delictes que pena'l Codi, per què tant de viure sota la tutela constant de tot aquest nombre estol de funcionaris encarregats de perseguir y castigar crims y delictes, tutela que pretesposa en nosaltres la pasta de tota delinqüència, de tota criminalitat?

Es hora, doncs, que sortim de la deplorable indiferència ab que fins ara hem tolerat semblant ignominiosa afront. Es hora que reclamem l'immediata aplicació a tots els ordes de la nostra vida, de la teoria maurista inventada en profit exclusiu dels divítics que tenen una investidura parlamentària.

J. PONS Y PAGES

Diari d'un comentarista

EL SENADOR PER GUADALAJARA

Vetaquí un dia senyalat. Ahir a la tarde va jurar el càrrec de senador el senyor Sol y Ortega. Ens alegrem molt de saber-ho.

Al senyor Sol li escau l'investidura senatorial. Es un home de figura severa y té una barba blanca. Es, ademés, un varó prudent y d'idees governamentals. No li falta cap requisit dels que són necessaris pera que La Epoca el qualifiqui de senad.

Quan s'alzequi a contestar-li algun ministre, aquest, tot fent un mitg rigre de benevolencia, li dirà orador insigni y fins potser diestres juriconsultu.

Dicen que ahir, després de jurar el càrrec, el senyor Sol va rebre al Senat una pluja d'enhonorabones. Se comprén perfectament.

No fora inoportú, ens sembla, oferir un àpat al senador per Guadalajara. El senyor Sol s'asseuria a taula, tenint a la dreta al senyor Lerroux y a l'esquerra al comte de Romanones. Assistirien a l'homenatge en Mariano de Cavia, en Melquíades Alvarez, la redacció d'El Impar-

cial, en Moret, don Clodonde y'l diputat a Cortes per Tarragona-Reus-Falset senyor Mayner. A l'hora del xampany se malpararia de la Solidaritat y's ordiria «viva Catalunya española! En Cavia, emocionat en alt grau, hauria d'esser retirat del local en brasse de dos amics.

Ara se'ns aut un dubte. En nom de qui parlaria'l senyor Sol y Ortega a l'alta Cambra? En nom dels republicans no, perquè ha sigut elegit per vots monàrquics. En nom dels catalans o d'una part dels catalans tampoc, perquè la seva actu li han donat a Guadalajara.

El senyor Sol no més tindrà autoritat pera tractar les coses que afectin als guadalajarinos. Y en així l'haurà d'assessorar el senyor comte de Romanones.

Moviment autonomista

Associació Obrera Nacionalista de Graella.—Aquesta entitat anuncia pera avui, a les deu en punt de la nit, una conferència pública a càrrec del doctor Wilfred Corrolo, qui disertarà sobre «La qüestió obrera a Anglaterra».

Calella.—Pera commemorar la primera anyada de la fundació de l'Associació Nacionalista, d'aquesta vila, s'ha organitzat en la audita entitat una interessant vetllada política-literària.

Pendrag part en la mateixa l'anyada Manau, Tarragó y Pons, y's parlarà en espanyol quadro comú en un acte «Cápsules Mafuser».

Centre Autonomista Català de Sant Gervasi.—La Junta directiva de aquesta entitat ha quedat constituïda en la següent forma:

President, don Joaquim Riba; vis president, don Joan Cortada; secretari, don Jordi Cortada; vis secretari, don Josep Brangui; tesorero, don Emili Sala; comptador, don Antoni Borda; bibliotecari, don Bernat Rold; vocals, don Ramon Bull, don Francesc Riera, don Pere Solà, don Joan Pausat, don Josep Morales, don Ramon Damians, don Jordi Cuxart y don Joan Batet.

Centre Nacionalista Republicà de Sant Martí.—Molt prompte s'arà un tel·lègraf de la barriada obrera de Sant Martí d'un Centre que vindrà a propagar els ideals de patria a l'ensenyament que les aspiracions democràtiques.

Una junta general celebrada ahir a l'aplec per la societat recreativa-instructiva «La Provençal», s'acordà per gran majoria de vots transformar en entitat política, baix la denominació de Centre Nacionalista Republicà de Sant Martí.

Aplec «La Reconquesta».—S'ha rebut per la presidència d'aquest Aplec una comunicació en la qual algunes dames del districte així, en el qual està enllestint l'hoatge social d'aquesta entitat, ofereixen ferit ofrena d'una bandera.

Accepiada l'oferta pel Consell de l'Aplec, han començat les audites dames els treballs pera obrir una subscripció pública a dit objecte.

El punt ont quedará oberta aquesta, seran degudament posats en coneixement del públic.

El Foment Popular de la Sardana, d'acord ab el Consell directiu, ensenyarà nostra dansa, en el local de l'Aplec, tots els diumenges a la tarde, de cinc a vuit.

Caldes de Montbui.—Demà diumenge, al vespre, tindrà lloc en l'Avens Nacionalista d'aquesta vila, una vetllada de propaganda nacionalista, a càrrec de la redacció de Metralles.

El tema que's desenvoluparan seran els següents: «Fonament del nacionalisme» y «Aspiracions del nacionalisme».

L'antusiasme que l'aunul d'aquesta vetllada ha produït en tota la vila, es bon auguri pera l'èxit de la mateixa.

«Progrés».—En el miting de propaganda nacionalista radical que té anualment aquesta Associació, hi prendran part, a més de diferents socis de l'entitat organitzadora, representants de les entitats Unió Catalana, Associació Popular Catalana, Futurisme Dinamisme Català y del període Metralles.

Aquest acte, que serà'l primer d'una serie que té projectada l'esmentada entitat celebrar en diferents llocs de Catalunya, tindrà lloc en el local social (Baix de Sant Pere, 2 bis, pral.) avui dissabte, a dos quarts de deu de la vetllada.

Donades les circumstancies que atressa l'entitat organitzadora, aquesta aproparà'l miting d'avui pera fixar públicament la seva situació davant del moviment de Solidaritat catalana.

José Florals de Sant Cugat del Vallès

CARTELL EXTRAORDINARI

I.—Objecte d'art, ofert pel Regent d'aquesta parroquia mossèn Andreu Domènech al treball històric que millor desorgui: «L'història dels monjos del vell monestir de Sant Cugat, en el desenvolupament y millorament de l'agricultura de la comarca».

II.—Objecte d'art, que ofereix don Joan Barata, diputat provincial, a la millor poesia o quadret de costums pageses.

III.—Cinquanta pessetes que regala don Jaume Cruells, diputat provincial, al millor treball en prosa o vers, tema lliure.

IV.—Cent pessetes de la Companyia que ha de construir el ferrocarril-tramvia electròic que, sortint de Barcelona, passarà per Sant Cugat, a la millor composició en vers o prosa que millor senti l'influència civilisadora de les llines ferris.

V.—Objecte d'art que ofereix don Francesc Ubach y Vinayeta (Mestre en Gal saber), a la millor tradició o llegenda popular, inédita.

Lo de les bombes

Intent de suïcidi

Segons se sapigué ahir, fa uns quants dies el Meus Ferrer, pres ab motiu de la causa de les bombes, intentà suicidar-se donant-se còps al cap ab un tros de canot que tenia a la cel·la de la presó y que tenia.

El guardes que'l vigilien se n'adonaren y evitaren que realitzés sos propòsits.

Se causà algunes ferides de poca importància.

En Perelló processat

Per orde del Jutjat especial ha sigut altre volta detingut y portat a la presó en Josep Perelló Nonell, que ja fou pres al mateix temps que en Rull y companys, y al qui després se posà en llibertat.

Sembla que en els dies que ha estat lliure el Perelló, ha sigut estratègicament vigilant.

El jutge ha dictat contra ell auto de precessament.

—En confiança: no crec usad que este año se ha adelantado el reparto de las cédulas... liberadas?

(De la premsa de Madrid)

El dia 20 del present mes daré principi en esta Corte el reparto a domicilio y la adjudicación de adjudicar...

(De la premsa de Madrid)

